

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Dobos Anita Kornéliapártfogó ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű, a személyesen eljáró II.rendű felperes neve (II.rendű felperes címe) II. rendű és III.rendű felperes neve (III.rendű felperes címe) III. rendű felpereseknek - a dr. Ádám Katalin ügyvéd (címe) által képviselt II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű, a dr. Horváth Zsuzsannaügyvéd (címe) által képviselt III.rendű alperes neve (III. rendű alperes címe) III. rendű és a dr. Ádám Katalin ügyvéd (címe) által képviselt IV.rendű alperes neve (IV.rendű alperes címe) IV. rendű alperesek ellen kegyeleti jog megsértése miatt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2013. november 28. napján kelt 7.P.22.542/2012/46. számú ítélete ellen az I. és II. rendű felperesek részéről 47. és 52. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, és mellőzi annak megállapítását, hogy a IV. rendű alperes jogelődje és a II. rendű alperes azzal, hogy az I. rendű felperestől a férje eltemetéséről való gondoskodás jogát elvonták, megsértették az I. rendű felperes kegyeleti jogához fűződő személyiségi jogát. Mellőzi továbbá a IV. rendű alperes jogelődje és a II. rendű alperes további jogsértéstől való eltiltását.

Az I. rendű felperes nem vagyoni kártérítési igényét teljes egészében elutasítja.

A IV. rendű alperesek jogelődje és a II. rendű alperesek illetékfizetésre kötelezését mellőzi, és megállapítja, hogy a 720.000 (Hétszázhuszezer) forint kereseti illetéket a Magyar Állam viseli.

Megállapítja, hogy az I-II. rendű felpereseket képviselő dr. Dobos Anita Kornélia (címe) pártfogó ügyvéd munkadíját az I. rendű felperes vonatkozásában 100%-ban a Magyar Állam, a II. rendű felperes vonatkozásában 50%-ban a Magyar Állam, 50%-ban a II. és IV. rendű alperes egyetemlegesen viseli.

Egyebekben a per főtárgya tekintetében és az I., II., III. rendű felperesek által a III. rendű alperesnek fizetendő perköltség vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a bíróság az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. és IV. rendű alperesek, mint egyetemleges jogosultak részére 250.000 (Kettőszázötvenezer) forint, III. rendű alperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A 920.000 (Kilencszázhuszezer) forint fellebbezési és a 24.000 (Huszonnégyezer) forint csatlakozó

fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az I. rendű felperest képviselő pártfogó ügyvéd dr. Dobos Anita Kornélia (címe) pártfogó ügyvéd fellebbezési eljárásban felmerülő munkadíját 100%-ban a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az I. és II. rendű alperesek megsértették az I., II. és III. rendű felperesek kegyeleti jogához fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az I. rendű felperes számára férje eltemetéséről történő gondoskodásának jogát elvonták, továbbá, hogy az I., II. és III. rendű felperesek részére elhunyt hozzátartozójuk nyughelye előtti tiszteletadás jogát önkényesen megvonták, valamint a III. rendű felperes részére szóló búcsúlevél létéről megtévesztő információt adtak. A bíróság a jogsértéstől az I-II. rendű alpereseket eltiltotta. Kötelezte az I-II. rendű alpereseket, mint egyetemleges kötelezetteket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az I. rendű felperesnek 500.000 forintot, a II. rendű felperesnek 100.000 forintot, a III. rendű felperesnek 1.400.000 forintot külön-külön. Ezt meghaladóan a felperesek kereseti kérelmét elutasította. Kötelezte a bíróság az I., II., III. rendű felpereseket, mint egyetemleges kötelezetteket, hogy 15 napon belül fizessen meg a III. rendű alperesnek 100.000 forint perköltséget. Kötelezte az I-II. rendű alpereseket, mint egyetemleges kötelezetteket, hogy az adóhatóság külön felhívására 300.000 forint eljárási illetéket a Magyar Államnak fizessenek meg, míg a III. rendű felperes személyes költségmentessége folytán a fennmaradó eljárási illetéket a Magyar Állam viseli. Az I-II. rendű felperesek pártfogó ügyvédi munkadíjának megállapítása körében a képviselt felperesek pernyertességének arányát 50%-ban állapította meg.

Ítéletének indoklásában kifejtette, hogy a kegyeleti jog a túlélők személyiségi jogaként jelenik meg, melynek megsértése a meghalt személy emlékének sérelmét jelenti. Az I. rendű felperes az elhunyt házastársa, az II., III. rendű felperesek az elhunyt örökbefogadott, valamint vér szerinti gyermekei, míg az I. és II. rendű alperesek az elhunyt szülei, így mint közeli hozzátartozókat megillette őket a kegyeleti jog gyakorlása. A bírói gyakorlat szerint több kegyeleti jogosult esetén valamennyien önállóan, de egymás jogainak sérelme nélkül, egymás jogainak tiszteletben tartása mellett gyakorolhatják kegyeleti jogukat. Így egyik jogosult sem tehet olyan intézkedéseket, mely sérti a halott emlékét és a többi kegyeleti jogosult jogait, illetve különös méltánylást érdemlő érdekeit. A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény (a továbbiakban törvény) 1. § (2) bekezdése, valamint 19. § (2) bekezdése alapján elsősorban azt vizsgálta, hogy eltemetetésével kapcsolatban mi volt a néhai végakarata. A hamvasztási eljárás tekintetében a felek között nem volt vita, azonban az alpereseket terhelte a bizonyítás arra nézve, hogy az elhunyt végakarata szerint jártak el, amely kifejezetten arra irányult, hogy a temetést az alperesek intézzék és a hamvak szétszórásánál kizárólag az alperesek legyenek jelen. E bizonyítási kötelezettségüknek az alperesek nem tettek eleget, ezért nem tudta azt megállapítani, hogy az elhunyt olyan szándéka lett volna, hogy a temetését a szülei intézzék és azon kizárólag a szülei vegyenek részt. Kifejtette, hogy a törvény 20. § (1) bekezdés c) pontja alapján a temetésre köteles személy az I. rendű felperes volt, azonban együttműködési kötelezettség terhelte. Erre tekintettel a temetéssel kapcsolatos döntés meghozatalát és a döntésben való részvételt az I. rendű felperes részére az alpereseknek biztosítaniuk kellett volna. Azt az alperesek sem vitatták, hogy a temetéssel kapcsolatos döntést az I. rendű felperest kizárva hozták meg. Helytelenül, alaptalanul hivatkoztak arra, hogy az I. rendű

felperes ne állt volna szóba velük, hiszen meg sem kísérelték az I. rendű felperessel felvenni a kapcsolatot. Az alperesek azért, hogy a felperesek jelenlétét a hamvak szétszórásánál nem tették lehetővé a felpereseket megfosztották kegyeleti joguktól. A III. rendű felperes tekintetében ugyan hivatkoztak arra, hogy fiatal kora miatt csupán megóvni kívánták, azonban az alpereseknek nem volt jogosultsága e körben egyoldalúan dönteni. Azzal, hogy tájékoztatást sem adtak a hamvak helyéről, megakadályozták, hogy a felperesek ezen emlékhelyen kegyeletüket a hamvak előtt leróják, gyászukat kifejezzék. Ezen magatartásukra az alperesek még csak magyarázatot sem adtak, és ezt nem indokolhatja a fiuk halála miatt érzett gyászuk sem. Az elsőfokú bíróság azonban nem látta bizonyítottnak azt, hogy a néhaitól búcsúlevél származott volna. Azzal azonban, hogy a III. rendű felperes részére ezzel kapcsolatban megtévesztő információkat adtak, állandó bizonytalanságban tartották őt.

A bíróság a III. rendű alperes felelősségét nem látta bizonyítottnak. E körben megállapította, hogy az I. rendű alperes a III. rendű alperesnek azt hozta a tudomására, hogy ő az elhunyt legközelebbi hozzátartozója és az I. rendű alperes került feltüntetésre a halottvizsgálati bizonyítványon is hozzátartozóként. A törvény olyan kötelezettséget nem ír elő a III. rendű alperes vonatkozásában, hogy ezen nyilatkozat valóságtartalmát vizsgálja. A törvény 19. § (4) bekezdése mindössze azt a korlátozást tartalmazza, hogy ha a temetésről több személy gondoskodik és közöttük az eltemetés módja tekintetében nincs megegyezés, a temetés csak elhamvasztás nélkül történhet. E körben az I. rendű felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a temetéssel kapcsolatban eljár, temetési szándékát, továbbá a hamvak kiadására vonatkozó igényét a III. rendű alperes felé jelezte. Ezen bizonyítási kötelezettségének azonban az I. rendű felperes nem tett eleget, mert a meghallgatott tanúk a felperesi előadást nem támasztották alá. Az, hogy a felperes telefonon érdeklődött a tanúvallomások alapján nem volt cáfolható, azonban a hamvasztási eljárást kizáró konkrét jelzést, illetőleg intézkedést igazolni nem tudott. Olyan adat nem merült fel, amely az I. rendű alperes jogosultságának kétségbe vonását indokolta volna a III. rendű alperes részéről, ezért a III. rendű alperesnek további vizsgálódási, vagy értesítési kötelezettsége a jogszabály alapján nem volt. A III. rendű alperes tehát nem követett el olyan jogszabálysértést, amely a kegyeletsértést megvalósította volna. Ezért a felpereseknek a III. rendű alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmét az elsőfokú bíróság alaptalannak találta. Az I. és II. rendű alperesekkel szemben azonban a jogsértés tényét megállapította és ezért a Ptk. 84. § (1) bekezdés b) pontja alapján a jogsértéstől az I. és II. rendű alpereseket el is tiltotta az elsőfokú bíróság.

A felperesek nem vagyoni kárigényének összegszerűsége körében köztudomású ténynek tekintette, hogy az I. rendű felperest súlyos jogsérelem érte azért, hogy az alperesek megvonták tőle férje temetéséről történő gondoskodásának jogát. A felperesek elestek továbbá annak lehetőségétől, hogy kegyeletüket az elhunyttal szemben leróják. Méltánylást érdemlő igénye a felpereseknek, hogy a hamvak szétszórásánál jelen legyenek, ily módon az elhunyttól megfelelő módon végső búcsút vegyenek és az emlékhely látogatásával, gondozásával ápolhassák az elhunyt emlékét. Különös súllyal értékelte az elsőfokú bíróság, hogy az alperesek jóval a temetést követő írásbeli megkeresésre sem adtak megfelelő tájékoztatást a felpereseknek a hamvak hollétével kapcsolatban, ezáltal a felpereseket hosszú időn keresztül bizonytalanságban tartották, mellyel megakadályozták, hogy gyászukat feldolgozzák, abban megnyugodjanak, súlyos lelki és érzelmi hátrányt okozva ezzel nekik. Rámutatott, hogy a nem vagyoni kárpótlást megalapozó érzelmi hátránynak nem kell feltétlenül elérnie a pszichés megbetegedés szintjét. Mindezen hátrányok kompenzálására az elsőfokú bíróság alaposnak találta a felperesek nem vagyoni kártérítési igényét a Ptk. 84. §-ának (1) bekezdés e) pontja és a Ptk. 339. § (1) bekezdése, valamint 355. § (1) és (4) bekezdése alapján.

Az ítélet ellen az I. és II. rendű felperesek nyújtottak be fellebbezést. Ebben kérték az első fokú

ítélet megváltoztatását és azt, hogy az I. és II. rendű alperessel szemben a felperesek által előterjesztett nem vagyoni kártérítés iránti igénynek teljes egészében adjon helyt a másodfokú bíróság. Kérték továbbá, hogy a III. rendű alperessel szemben is a felperesek által előterjesztett nem vagyoni kártérítés iránti igénynek teljes egészében adjon helyt a másodfokú bíróság. Kifejtették, hogy az eset összes körülményeire, az alperesek súlyosan jogsértő magatartására, a bizonytalan állapot elhúzódó és tartósan fennálló voltára tekintettel az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés összege nem megfelelő. Utóbb a II. rendű felperes a fellebbezését visszavonta.

Az I-II. rendű alperesek csatlakozó fellebbezést terjesztettek elő. A másodfokú eljárás során az I. rendű alperes elhunyt, jogutódjaként a IV. rendű alperes járt el. Azt kérték, hogy az első fokú ítélet megváltoztatásával a felperesek keresetét teljes egészében utasítsa el a másodfokú bíróság és marasztalja őket perköltségben. Másodlagosan kérték az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását annak érdekében, hogy néhai III. rendű felperes neve halálát követő eseményeket az elsőfokú bíróság részletesen tárja fel és hallgassa meg az alperesek által megjelölt tanúkat és a tényállást teljes körűen derítse fel. A felperesi fellebbezésre vonatkozó ellenkérelmükben a fellebbezés elutasítását és a felperesek perköltségben marasztalását kérték.

Kifejtették, hogy a törvény sorrendiséget állít fel arra nézve, hogy kik kötelesek gondoskodni az elhunyt eltemetetéséről. Ezt a jogát az I. rendű felperes azonban nem gyakorolta, erre vonatkozó bizonyítékot nem csatolt az elsőfokú eljárásban. A felperes a néhai 2008. április 19-i halála és a Ráckevei Rendőrkapitányság 2008. június 2. napján kelt végzése közötti időben egyetlen lépést sem tett az ő kötelezettségét képező feladatok elvégzése érdekében. Előadták továbbá, hogy a törvény 19. § (3) bekezdése alapján az eltemetés módját és helyét az határozza meg, aki a temetésről gondoskodik. Az I. rendű felperes a halál napján nem jött haza Délegyházára és ezt követően soha többé nem állt szóba az alperesekkel. A II. rendű alperes járt át rendszeresen a nagyszülőkhöz, akik mondták, hogy ha már nekik kell intézni a temetést, szükségük van a fiuk irataira. Ezeket az igazolványokat is II. rendű alperes hozta át. E történetekről tanúvallomást tud tenni szám alatti lakos. Az I. rendű felperes már nem szerette férjét és valójában nem is akart gondoskodni temetéséről. Passzív együttműködésével (szó nélkül hagyta jóvá az alperesek intézkedését) és aktív közreműködésével (elhunyt személyes iratainak átadása) vett részt az elhunyt eltemetetésében. Miután az I. rendű felperes kötelezettségét nem teljesítette, ezért az I-II. rendű alperesek gondoskodtak az eltemetetésről, így jogukban állt, hogy a temetés módját és helyét meghatározzák. IV. rendű alperes neve, az I-II. rendű alperesek másik gyermeke és felesége, valamint a meghallgatott unokájuk a tanú arra, hogy a néhai kívánsága volt, hogy hamvait szórják szét. Ezzel szemben a felperes maga sérti meg a néhai kegyeleti jogát azzal, hogy azt állítja, hogy a néhainak egymilliárd forint összegű adótartozása keletkezett és több mint 10 éves börtönbüntetés fenyegette. A felperes a keresetlevelében a búcsúlevelek vonatkozásában is valótlanságokat állít. Mindezekhez képest az elsőfokú bíróság helytelenül jutott arra a következtetésre, hogy az alperesek nem működtek együtt az I. rendű felperessel és téves az is, hogy az alperesek megvonták az I. rendű felperestől férje temetéséről történő gondoskodásának jogát. A búcsúztatóra sort került, kényszerűségből ezt is az alperesek rendezték, melyen a felperesek valamennyien részt vettek, kegyeletüket igényeik szerint leróhatták. Azt pedig, hogy a III. rendű felperes részére megtévesztő információkat adtak volna egyáltalán nem felel meg a valóságnak, ezt soha semmivel nem bizonyították a felperesek.

Az I. rendű felperes fellebbezése alaptalan, a II., IV. rendű alperesek csatlakozó fellebbezése túlnyomórészt megalapozott.

Az I. rendű felperes fellebbezésében - a III. rendű alperes marasztalásának hiányán túl - lényegében

a II., IV. rendű alperesek által részére fizetendő nem vagyoni kártérítés összecszerűségét kifogásolta. Tekintettel azonban a II., IV. rendű alperesek csatlakozó fellebbezésére az összecszerűség körében csak a csatlakozó fellebbezés érdemi elbírálását követően lehetett állást foglalni, ezért a másodfokú bíróság elsődlegesen a csatlakozó fellebbezést vizsgálta az alábbiak szerint. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges terjedelemben lefolytatta, ennek során olyan lényeges eljárási szabályt nem sértett, ami az első fokú ítéletnek a II., IV. rendű alperesek által kért hatályon kívül helyezését indokolná, a rendelkezésre álló bizonyítékokat azonban részben tévesen mérlegelte, és ezért a levont jogi következtetésével is csak részben értett egyet a másodfokú bíróság.

Az elsőfokú bíróság ítéletében három vonatkozásban állapította meg a személyiségi jogsértés tényét. Egyrészt az I. rendű felperes vonatkozásában a tekintetben, hogy az alperesek azzal, hogy tőle a férje eltemetéséről való gondoskodás jogát elvonták, továbbá azzal összefüggésben, hogy a felperesek részére elhunyt hozzátartozójuk nyughelye előtti tiszteletadás jogát önkényesen megvonták, valamint a tekintetben, hogy a III. rendű felperes részére szóló búcsúlevél létéről megtévesztő információt adtak. Ez utóbbi megállapítás nyilvánvalóan csak a III. rendű felperes érdekeit és jogait sérthette, ő azonban nem fellebbezett, ezért az ezzel kapcsolatos elsőfokú bírósági döntés jogerőre emelkedett, így azt a II., IV. rendű alperesek csatlakozó fellebbezése sem érinthette.

A másodfokú bíróság az I. rendű felperes férje eltemetéséről történő gondoskodáshoz való jogának megvonása vonatkozásában nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját. A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható volt, hogy a II. és a néhai I. rendű alperes a törvény 20. § (1) bekezdés d) pontja alapján jogosultak voltak a fiuk eltemetéséről gondoskodni. A szabályozás logikája ugyan az, hogy a temetésről gondoskodni kötelesek körét és sorrendjét határozza meg, ami lényegében annak az esetben a szabályozását jelenti, amikor a néhai eltemetéséről senki nem gondoskodik, vagy vita alakul ki az eltemetés miatt, a kötelezettek felsorolása egyúttal azonban a jogosultak körének meghatározását is jelenti. Amikor tehát a néhai I. rendű alperes és II. rendű alperesek a fiukat eltemették, akkor ők - mint temetésre jogosult közeli hozzátartozók - a jogszabályoknak megfelelően jártak el. A törvény 1. § (2) bekezdése alapján azonban e körben együttműködési kötelezettség terhelte őket. Ez a többi eltemettető irányában fennálló kötelezettség azonban csak akkor értelmezhető, ha egyáltalán van más olyan személy is, aki él az eltemetésre vonatkozó jogával. Az is kétségtelen, hogy a törvény 20. § (1) bekezdés c) pontja alapján a felperest is megillette a jog a néhai eltemetésére. Az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás alapján azonban az volt megállapítható, hogy az I. rendű felperes ezen jogával nem élt. A perben mindössze annyi nyert bizonyítást, hogy az I. rendű felperes temetkezési vállalkozóval telefonon beszélt, megrendelést azonban a temetésre nem adott, a néhai I. rendű és II. rendű alperes által megszervezett búcsúztatás ellen értékelhető módon nem tiltakozott, azt lényegében tudomásul vette. Ezzel elfogadta azt, hogy volt férje temetéséről lényegében annak szülei gondoskodjanak. Az I. rendű felperes eltemetéséhez fűződő joga tehát csak akkor sérült volna, ha a temetésre való jogosultságát maga is gyakorolni kívánta volna. Az I. rendű felperes mintegy belenyugodott abba, hogy a néhai I. rendű és II. rendű alperesek temették el néhai férjét. E jogsértés tényét tehát az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg.

Alaptalanul kifogásolták ugyanakkor a II. és IV. rendű alperesek annak megállapítását, hogy az I. rendű felperes hozzátartozójának nyughelye előtti tiszteletadás jogát elvonták volna. A perben rendelkezésre álló adatok alapján nem volt vitás, hogy a felperesek előtt a néhai hamvai szétszórásának helye csak az elsőfokú eljárás során vált ismertté. A kegyeleti jog gyakorlásához fűződő személyiségi jogba mindenképpen beletartozik az, hogy ne csak a búcsúztatási szertartáson vehessen részt a jog jogosultja, hanem, hogy - az általánosan elfogadott társadalmi szokásrend

keretein belül - gyászát méltányolható időn keresztül egyéb formában is kifejezhesse, kegyeletét az elhunyt előtt leróhassa. Ez a hamvak szétszórása helyének ismerete hiányában mindenképpen korlátozást szenvedett, hiszen az I. rendű felperes a szétszórás helyszínén e jogával nem tudott élni. Kétségtelen, hogy a szórásos temetések esetében a kegyeleti jog gyakorlásához fűződő jog kevésbé helyhez kötött, mint a koporsós, vagy urnás temetések esetén. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a hamvak szétszórási helyének néhai I. rendű és a II. rendű alperes általi eltítkolása ne sértené az I. rendű felperes személyhez fűződő jogát. Ennyiben tehát az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a jogsértés tényét. Ugyanakkor tévesen tiltotta el a néhai I. rendű alperest és a II. rendű alperest a jogsértéstől, hiszen annak jellege nem ismétlődő, így a jövőre nézve azt az alperesek újra nem tudják elkövetni, különös tekintettel arra, hogy a hamvak szétszórási helye az eljárás folyamán ismertté vált. Emiatt az ítélet rendelkező részéből a másodfokú bíróság az eltiltásra vonatkozó rendelkezést is mellőzte.

A másodfokú bíróság az I. rendű felperesnek a III. rendű alperessel szembeni fellebbezése vonatkozásában az elsőfokú bíróság által kifejtett érvekkel maradéktalanul egyetértett, azokat megismételni nem kívánja, különös tekintettel arra, hogy az I. rendű felperes fellebbezésében e körben újabb érveket nem hozott fel.

Alaptalan volt ugyanakkor az I. rendű felperes fellebbezése és alapos volt a II., IV. rendű alperesek csatlakozó fellebbezése a megállapított jogsértésekhez kapcsolódó nem vagyoni kártérítések megszerzése vonatkozásában. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a nem vagyoni kártérítés körében kialakult bírói gyakorlat egységes abban, hogy a nem vagyoni kárigényt megalapozó, károsult számára hátrányként értékelhető körülményeket a károsultnak a keresetlevélben és az eljárás során részletesen elő kell adnia. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a perben az I. rendű felperes kárigényét döntő mértékben ahhoz kapcsolta, hogy a néhai eltemettetéséről nem tudott gondoskodni, a gyászszertartáson nem tudott méltó módon részt venni. Az őt érintő körülmények tehát elsődlegesen kegyeleti jogának ezen okból való megsértéséhez kapcsolódtak. Maga sem hivatkozott semmi olyan speciális körülményre, amely kifejezetten azon okból következett volna be, hogy a temetési hely, illetőleg a hamvak szétszórási helyének ismerete hiányában nem tudott élni kegyeleti jogával.

A másodfokú bíróság álláspontja is az volt, hogy az I. rendű felperes megélt, és nem vagyoni kárigényt elvileg megalapozó sérelmei elsődlegesen a temetés általa előadott körülményeihez kapcsolódtak. Ezek az eltemettetés módjával kapcsolatos igények azonban a fentiek szerint megalapozatlanok voltak. A jogerős döntés alapján megállapított jogsértéshez - azaz a kegyeleti jog gyakorlásának korlátozásához - kapcsolódóan azonban semmilyen olyan körülmény nem merült fel, amely az I. rendű felperes nem vagyoni kárigényét megalapozná. Éppen ezért a másodfokú bíróság az I. rendű felperes nem vagyoni kártérítésre vonatkozó kereseti kérelmét a II. és IV. rendű alperesekkel szemben is teljes egészében elutasította. Fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

Ennek hatására megváltozott a pervesztesség-pernyertesség aránya, ami kihatással volt az elsőfokú eljárásban le nem rótt illeték és az I. rendű felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjának viselésére is. Az I. rendű felperes - gyakorlatilag 100%-osnak tekinthető - pervesztessége folytán teljes egészében az I. rendű felperesnek kellene viselnie a II. és IV. rendű alperesekkel szemben előterjesztett 10 millió forintos és a III. rendű alperessel szemben előterjesztett további 2 millió forintos kereseti igényéhez kapcsolódó 600.000 forint, illetőleg 120.000 forint mindösszesen 720.000 forint le nem rótt kereseti illetéket. Tekintettel azonban az illetékfizetésre kiterjedő részleges költségmentességére, ennek viselése alól a költségmentességnek a bírósági eljárásban való

alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése alapján mentesül és az illetéket a rendelet 14. §-a alapján az állam viseli. A Pp. 87. § (1) bekezdése alapján az első fokú ítéletet e tekintetben is megváltoztatva e pervesztesség-pernyertesség arányának megfelelően állapította meg a másodfokú bíróság az I. rendű felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját viselő személyét és a pervesztesség arányát is.

A másodfokú eljárásban az I. rendű felperes fellebbezése gyakorlatilag teljes egészében alaptalan, még a II., IV. rendű alperesek csatlakozó fellebbezése döntő részben megalapozott volt. Így az I. rendű felperes másodfokú perköltséget is köteles fizetni az alpereseknek, melynek összegét a bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, illetőleg (5) bekezdése alapján a II., IV. rendű alperesek vonatkozásában 250.000 forintban, a III. rendű alperes vonatkozásában 50.000 forintban állapította meg, figyelemmel arra is, hogy a II., IV. rendű alpereseket képviselő ügyvéd nyilatkozata szerint nem tartozik áfa körbe.

Az I. rendű felperes fellebbezésében vitássá tett érték a II., IV. rendű alperesek vonatkozásában 10 millió mínusz 500.000 forint, a III. rendű alperes vonatkozásában pedig további 2 millió forint volt. A le nem rótt fellebbezési illeték, tehát 920.000 forint, melyet másodfokú pervesztessége folytán a fenti kifejtettek szerint szintén a Magyar Állam visel. Köteles továbbá megfizetni pervesztessége folytán a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a II., IV. rendű alperesek sikeres csatlakozó fellebbezéséhez kapcsolódó 24.000 forint csatlakozó fellebbezési illetéket is, azonban részleges költségmentessége folytán ez alól is mentesül, így azt is az állam viseli. Az őt képviselő pártfogó ügyvéd fellebbezési eljárásban felmerült díját az I. rendű felperes teljes pervesztessége folytán szintén a Magyar Állam viseli.

Az ítélet elleni fellebbezési jog a Pp. 233/A. §-a alapján kizárt, az ítéletnek az erről való tájékoztatást tartalmazó rendelkezése a Pp. 220. § (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2016. június 21.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
tanács elnöke

Dr. Örkényi László s.k.
előadó bíró

Dr. Hercsik Zita s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő